

УДК 330.341:502.131:504

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.205.311-316>**Глушенко А.В.**

доктор філософії з економіки

Український державний університет науки і технологій

Hlushchenko Anna

PhD in Economic Sc.

Ukrainian State University of Science and Technology

<https://orcid.org/0000-0002-7953-2098>**Зимогляд Б.Г.**

Український державний університет науки і технологій

Zimiglyad Bogdan

Ukrainian State University of Science and Technology

<https://orcid.org/0009-0005-7620-1970>**Морозова С.А.**

кандидат економічних наук

Український державний університет науки і технологій

Morozova Svitlana

PhD in Economic Sc.

Ukrainian State University of Science and Technology

<https://orcid.org/0000-0002-0118-3502>

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ — ОРІЄНТИР СТРАТЕГІЇ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

В статті доводиться необхідність переходу до нової моделі економічного розвитку - зеленої економіки — як відповідь на сучасні глобальні виклики, які зумовлені зміною клімату, виснаженням природних ресурсів, деградацією екосистем і зростанням енергетичної залежності. Авторами наголошується, що для України, яка прагне інтеграції до Європейського Союзу та перебуватиме в невизначених умовах повоєнного відновлення, питання формування ефективної стратегії зеленої трансформації економіки набуває особливої актуальності. Попри наявність природно-ресурсного потенціалу, вітчизняна економіка залишається ресурсо- та енергоємною, з високим рівнем залежності від викопного палива, низькою часткою інноваційних технологій і значним екологічним навантаженням на довкілля. Водночас, відновлення країни після воєнних руйнувань створює унікальне вікно можливостей для переходу до стійкої моделі розвитку на засадах європейського «зеленого курсу».

У ході дослідження для визначення ключових орієнтирів зеленої трансформації було застосовано інструментарій SWOT-аналізу, який дозволив ідентифікувати сильні та слабкі сторони формування зеленої економіки України, а також можливості та загрози її розвитку в сучасних умовах. Використання інструментарію SWOT-аналізу дозволило систематизувати результати попередніх досліджень і визначити стратегічні завдання розвитку зеленої економіки України, які полягають у поєднанні екологічної модернізації, інноваційного зростання та соціальної справедливості в умовах повоєнного відновлення. Досягнення поставленої мети статті передбачає узагальнення теоретичних засад формування зеленої економіки, аналіз європейського досвіду реалізації політики сталого розвитку, а також визначення пріоритетних напрямів адаптації цих підходів до українських умов у контексті післявоєнного відновлення та інтеграції до ЄС. Результати аналізу стали підґрунтям для формування стратегічних завдань розвитку зеленої економіки, спрямованих на використання потенціалу внутрішніх переваг і зовнішніх можливостей при мінімізації впливу загроз і подоланні внутрішніх обмежень.

Ключові слова: зелена економіка; зелена трансформація; сталий розвиток; європейська інтеграція; SWOT-аналіз; стратегічні завдання; Європейський зелений курс; відновлювана енергетика; циркулярна економіка; енергоефективність; екологічна політика; післявоєнне відновлення України.

EUROPEAN POLICY FOR DEVELOPING THE GREEN ECONOMY — A POINT OF VIEW FOR UKRAINE'S POST-WAR RECONSTRUCTION STRATEGY

Modern global challenges caused by climate change, depletion of natural resources, degradation of ecosystems and increasing energy dependence necessitate a transition to a new model of economic development — the green economy.

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Глушенко А.В., Зимогляд Б.Г., Морозова С.А., 2025

The authors emphasize that for Ukraine, which seeks integration into the European Union and will be in uncertain conditions of post-war recovery, the issue of forming an effective strategy for green economic transformation is becoming particularly relevant. Despite the presence of natural resource potential, the domestic economy remains resource- and energy-intensive, with a high level of dependence on fossil fuels, a low share of innovative technologies and a significant environmental burden on the environment. At the same time, the country's reconstruction after the war devastation creates a unique window of opportunity for the transition to a sustainable development model based on the European "green course".

During the study, the SWOT analysis tool was used to identify the key landmarks of green transformation, which allowed us to identify the strengths and weaknesses of the formation of Ukraine's green economy, as well as the opportunities and threats to its development in modern conditions. The use of the SWOT analysis tool allowed us to systematize the results of previous studies and determine the strategic objectives of the development of Ukraine's green economy, which consist in combining ecological modernization, innovative growth and social justice in the conditions of post-war recovery. Achieving the goal of the article involves generalizing the theoretical foundations of the formation of a green economy, analyzing the European experience of implementing sustainable development policies, and determining priority areas for adapting these approaches to Ukrainian conditions in the context of post-war recovery and integration into the EU. The results of the analysis became the basis for the formation of strategic objectives for the development of a green economy aimed at using the potential of internal advantages and external opportunities while minimizing the impact of threats and overcoming internal limitations.

Keywords: green economy; green transformation; sustainable development; European integration; SWOT analysis; strategic objectives; European Green Deal; renewable energy; circular economy; energy efficiency; environmental policy; post-war reconstruction of Ukraine.

JEL classification: Q01, Q50, Q56, O10, O44.

Постановка проблеми. Науково-практична проблема обґрунтування типу, змісту стратегії повоєнного відновлення української економіки, а також механізмів та інструментів реалізації стратегії, особливо з точки зору європейської інтеграції, лежить в площині відсутності системного підходу до інтеграції принципів сучасної зеленої економіки ЄС в економічну політику України. Очевидно, що стратегія економічного відновлення України потребує принципово нової парадигми, що виходить за межі традиційних підходів до відбудови інфраструктури та промисловості. Європейський Союз у межах Європейського зеленого курсу (European Green Deal) сформував інноваційну модель розвитку, яка поєднує економічне зростання, декарбонізацію, циркулярну економіку та соціальну справедливість. Водночас в Україні питання імплементації принципів зеленої економіки у стратегію повоєнного відновлення залишається концептуально та інституційно неузгодженим.

Наукова проблема полягає у відсутності системного теоретико-методологічного обґрунтування того, яким чином європейська політика розвитку зеленої економіки може стати стратегічним орієнтиром для формування національної моделі відбудови України. Виникає потреба в науковому осмисленні потенціалу європейського досвіду зеленого переходу для розробки української стратегії зеленої трансформації економіки, що поєднуватиме цілі екологічної безпеки, економічної модернізації та європейської інтеграції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика формування та розвитку зеленої економіки, а також стратегічні підходи до її впровадження, широко досліджуються у працях як міжнародних, так і вітчизняних авторів. Аналітичні матеріали, підготовлені міжнародними та українськими експертними центрами (зокрема, Resource & Analysis Center "Society and Environment", 2022; Green post-war reconstruction of Ukraine: Vision and models)[1,2,4,6,9], підкреслюють необхідність поєднання процесів післявоєнного

відновлення з екологічною модернізацією. У працях українських учених (Солошич І.О., Підліснюк В.В., 2013; Балуєва О.В., 2016; Мельник Л.Г., Кубатко О.В., 2013; Бублик М.І., Бей М.Р., 2016)[2-5,7,8,10-11] здійснено спроби теоретичного узагальнення сутності зеленої економіки та окреслено особливості її розвитку в Україні. Вчені наголошують на наявності значних структурних дисбалансів в економіці, високій частці ресурсно- та енергоємних секторів, що обмежують потенціал сталого зростання. Узагальнення напрацювань наукових досліджень, аналітичних доповідей і експертних оцінок свідчить про наявність як потенційних можливостей, так і суттєвих викликів для реалізації зеленої трансформації в Україні. Водночас недостатньо дослідженими залишаються механізми адаптації європейських екологічно-економічних інструментів до умов України, що перебуває у фазі активних воєнних дій та встикнеться з суттєвими викликами повоєнного відновлення.

Метою статті є обґрунтування стратегічних завдань розвитку зеленої економіки України в умовах європейської інтеграції та післявоєнного відновлення на основі результатів SWOT-аналізу, що дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони, можливості й загрози зеленої трансформації національної економіки.

Методологія дослідження. У процесі дослідження напрямів розвитку європейської інтеграційної політики в контексті формування зеленої економіки застосовано комплекс взаємодоповнюючих методів. Метод порівняння дозволив виявити подібності та відмінності у підходах країн ЄС до реалізації політики зеленої економіки, а також оцінити можливості адаптації цих практик в Україні. У межах роботи застосовано як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження: аналіз і синтез для вивчення змісту концепцій та політичних стратегій; метод узагальнення — для систематизації теоретичних положень і практичного досвіду; абстрактно-логічний підхід — для формулювання висновків і визначення стратегічних орієнтирів

подальшого розвитку зеленої економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Європейський зелений курс визначає і визначатиме в найближчі десятиліття основні напрями екологічної, економічної та соціальної політики ЄС, формуючи нову парадигму сталого розвитку. Ключовою задекларованою метою Європейського зеленого курсу (European Green Deal) є поступове скорочення сукупних викидів парникових газів у країнах-членах ЄС на 55% до 2030 року та досягнення повної кліматичної нейтральності до 2050 року, тобто нульового рівня чистих викидів. Досягнення таких масштабних цілей можливе лише за умови глибоких і послідовних структурних трансформацій, що охоплюють усі сфери життя громадян і спрямовані на формування нової моделі розвитку Європейського Союзу — моделі «зеленого зростання».

Отже, Європейська Зелена угода (European Green Deal) — це комплексна стратегія «зеленого переходу», метою якої є створення екологічно орієнтованої моделі господарювання, заснованої на принципах сталості та ефективного використання ресурсів. Її реалізація охоплює низку ключових напрямів:

1. Розроблення законодавчих засад зеленої трансформації, що створює нормативно-правове підґрунтя для переходу до сталого розвитку у всіх секторах економіки.

2. Розвиток циркулярної (замкненої) економіки, спрямований на зменшення відходів, енергоємності виробництва та, відповідно, на скорочення викидів парникових газів.

3. Модернізація промисловості шляхом упровадження технологій, які забезпечують енергоефективність, скорочення викидів і використання екологічно безпечних ресурсів.

4. Трансформація енергетичного сектору через відмову від викопного палива, розширення частки відновлюваних джерел енергії та зниження загального рівня викидів.

5. Реформа транспортної галузі, включаючи оновлення стандартів виробництва транспорту, підвищення вимог до палива та оптимізацію транспортних потоків задля скорочення CO₂.

6. Підвищення екологічної ефективності будівництва через упровадження енергоощадних стандартів, екологічних матеріалів і відновлюваних джерел енергії.

7. Екологізація аграрного сектору — упровадження сталих методів землекористування, запобігання деградації ґрунтів, скорочення викидів і стимулювання секвестрації вуглецю.

8. Соціальна підтримка малого бізнесу та вразливих груп населення для пом'якшення соціально-економічних наслідків зеленої трансформації.

9. Відновлення природних екосистем і розширення площ лісів та зелених насаджень як природних поглиначів вуглецю.

10. Боротьба із забрудненням довкілля з метою відновлення природних систем і підвищення їхньої стійкості до кліматичних змін.

11. Розвиток екологічної освіти для формування

нової культури екологічно відповідальної поведінки та підготовки громадян до умов «зеленої» економіки.

12. Підтримка наукових досліджень та інновацій у сфері екологічно орієнтованих технологій, що забезпечують сталий розвиток і підвищують конкурентоспроможність ЄС[2].

У своїй сукупності ці напрями створюють єдину систему переходу до сталого європейського суспільства, орієнтованого на збереження природних ресурсів, кліматичну нейтральність і покращення якості життя.

З огляду на стратегічний курс України на європейську інтеграцію та гармонізацію законодавства з нормами ЄС, принципи Європейського зеленого курсу мають стати невід'ємною складовою повоєнної стратегії відновлення держави. Це передбачає інтеграцію цілей щодо енергоефективності, декарбонізації, розвитку «чистих» технологій і циркулярної економіки в усі сектори господарства. Зелена відбудова України повністю узгоджується з принципами Європейського зеленого курсу, спрямованого на досягнення кліматичної нейтральності, конкурентоспроможності та справедливої моделі переходу. Реалізація такої моделі розвитку дозволить не лише підвищити стійкість національної економіки, а й посилити інтеграцію України в європейський економічний простір, перетворивши її на активного учасника глобальних процесів екологічної трансформації. Концепція зеленої (сталой) відбудови передбачає комплексну модернізацію суспільства, економіки та системи державного управління з урахуванням принципів кліматичної нейтральності, раціонального використання ресурсів і високих екологічних стандартів.

Повоєнне відновлення створює унікальне вікно можливостей для побудови основ зеленої економіки в Україні. Це цілком реалістична мета за умови, що стратегія відбудови буде базуватись на принципах сталого розвитку, узгоджених із європейським зеленим курсом. Попри триваючі бойові дії, процес планування післявоєнної реконструкції вже розпочався. Він включає реалізацію коротко-, середньо- та довгострокових заходів, спрямованих на комплексне охоплення економічних, соціальних і екологічних аспектів розвитку. Для забезпечення сталого характеру відбудови пропонуються такі базові принципи зеленої реконструкції:

- орієнтація на системні й довгострокові рішення, які забезпечують стабільний розвиток без шкоди для довкілля;
- прозорість і участь громадськості у процесі ухвалення рішень;
- використання найкращих доступних технологій, що відповідають міжнародним екологічним стандартам;
- розвиток сталих міст і регіонів на основі просторової збалансованості;
- декарбонізація та децентралізація енергетичного сектору, що підвищує енергетичну незалежність держави;
- формування сталих агропродовольчих систем, орієнтованих на ефективне використання ресурсів і мінімізацію викидів;
- збереження природних екосистем як основи

екологічної та продовольчої безпеки[1].

Таким чином, зелена реконструкція України має розглядатися як тривалий процес сталого відновлення, що базується на інтеграції сучасних екологічних технологій і прогресивних управлінських рішень.

Для обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку зеленої економіки в Україні у дослідженні було застосовано інструментарій SWOT-аналізу, що дозволив ідентифікувати сильні та слабкі сторони становлення зеленої економіки, а також визначити ключові можливості та загрози її трансформації. Узагальнення результатів здійснено на основі наукових досліджень, експертних оцінок, аналітичних звітів вітчизняних і міжнародних організацій, що дало змогу визначити по десять ключових характеристик у кожному полі SWOT-матриці. Результати проведеного SWOT-аналізу дозволяють комплексно оцінити стратегічний потенціал, внутрішні обмеження, зовнішні можливості та ризики розвитку зеленої економіки України. Отримані дані свідчать, що Україна має достатні передумови для переходу до моделі сталого зростання, орієнтованої на інновації, ресурсоефективність і європейські стандарти екологічної політики.

Сильні сторони свідчать про значний науково-технологічний потенціал, високий рівень розвитку ІТ-сектору, активізацію реформ у сфері відновлюваної енергетики, а також про зміцнення громадянського суспільства й посилення євроінтеграційних процесів. Вигідне географічне положення, наявність ресурсної бази для розвитку органічного землеробства, потужний людський капітал та міжнародна підтримка — створюють стратегічні переваги для побудови конкурентоспроможної зеленої економіки.

Слабкі сторони виявляють структурні й інституційні проблеми, серед яких домінує висока енерго- та ресурсоемність виробництва, неефективність механізмів стимулювання зелених інновацій, деградація природних ресурсів, низька інституційна спроможність органів управління та значні військові руйнування екологічної інфраструктури. Ці чинники потребують системної державної підтримки, реформування екологічної політики та залучення міжнародного фінансування.

Можливості розвитку зеленої економіки України визначаються передусім активною участю у європейських програмах «зеленого» фінансування, розвитком циркулярної економіки, модернізацією енергетичного сектору, стимулюванням екологічного будівництва та розширенням ринку зелених товарів і послуг. Значний потенціал відкривається завдяки післявоєнній реновації економіки на принципах енергоефективності, діджиталізації та екологізації.

Загрози для сталого розвитку включають наслідки триваючої війни, ризики капіталовтрат і демографічних змін, а також обмеженість фінансових ресурсів для масштабної модернізації. Висока вартість екотехнологій, повільна гармонізація законодавства з нормами ЄС, конкуренція на європейських ринках та кліматичні виклики посилюють потребу у формуванні гнучкої, стратегічно орієнтованої державної політики.

Спираючись на результати проведеного SWOT-

аналізу, були визначені чотири групи стратегічних завдань зеленої трансформації економіки України. Їх формування здійснено у «полях перетину» квадрантів матриці SWOT: **S–O (сильні сторони – можливості), S–T (сильні сторони – загрози), W–O (слабкі сторони – можливості), W–T (слабкі сторони – загрози)**. Запропоновані завдання спрямовані на ефективне використання внутрішнього потенціалу та зовнішніх можливостей розвитку, одночасно мінімізуючи вплив внутрішніх обмежень і зовнішніх ризиків.

1. Завдання у координатах “сильні сторони – можливості” (S–O)

1. Інтеграція України до європейських і глобальних ланцюгів створення доданої вартості.
2. Розвиток національних економічних та екологічних стандартів відповідно до європейських норм як стимул модернізації промисловості й інноваційного зростання.
3. Активна участь у європейських програмах Green Deal, Horizon Europe, LIFE для фінансування проєктів у сфері ВДЕ, декарбонізації та циркулярної економіки.
4. Розширення експорту «зеленої» продукції шляхом гармонізації системи сертифікації з вимогами ЄС.
5. Інноваційний розвиток енергетичного сектору на основі сонячної, вітрової та біоенергетики.
6. Підтримка малого та середнього бізнесу у сфері зеленої економіки через державні гранти й програми мікрофінансування.
7. Розширення практики зеленого інвестування, включно з використанням механізмів Таксономії ЄС.

2. Завдання у координатах “сильні сторони – загрози” (S–T)

1. Зелена реконструкція критичної та виробничої інфраструктури.
2. Вдосконалення системи екологічного моніторингу та управління природними ресурсами.
3. Зміцнення інституційної спроможності державних органів у сфері екологічної політики.
4. Протидія екологічним наслідкам війни та їх компенсація через міжнародні програми підтримки.
5. Розробка програм повернення робочої сили та професійної перекваліфікації кадрів для зелених секторів економіки.
6. Реалізація програм зеленої реновації промислових зон і створення еко-індустріальних парків.
7. Розвиток системи зеленого фінансування еко-інновацій, зокрема через державні гарантії та партнерство з приватним капіталом.
8. Реалізація програм запобігання енергетичній бідності та підтримки вразливих груп населення під час структурних трансформацій.

3. Завдання у координатах “слабкі сторони – можливості” (W–O)

1. Підвищення рівня обізнаності бізнесу щодо переваг впровадження зелених технологій через державні освітні програми та консультаційні центри.
2. Формування екологічної культури населення й корпоративної відповідальності бізнесу.

3. Модернізація промислових і енергетичних потужностей відповідно до екологічних стандартів ЄС.

4. Підвищення енергоефективності та скорочення викидів парникових газів через запровадження новітніх технологій.

5. Розвиток інституційного потенціалу шляхом створення незалежних органів для управління міжнародними екопроектами.

6. Впровадження освітніх ініціатив для популяризації зеленої економіки та професійної підготовки кадрів.

7. Стимулювання циркулярної економіки через створення нормативно-правової бази з переробки відходів та вторинного використання ресурсів.

8. Прискорення адаптації національного законодавства до європейських екологічних стандартів.

4. Завдання у координатах “слабкі сторони – загрози” (W–T)

1. Диверсифікація джерел фінансування зеленої трансформації через залучення міжнародних фондів, зелених облігацій та пільгових кредитів.

2. Прискорення модернізації виробництва та встановлення систем очищення викидів.

3. Удосконалення екологічного законодавства та створення стимулюючих механізмів для підприємств (податкові пільги, субсидії).

4. Поступове скорочення використання викопних видів палива та впровадження технологій збереження енергії.

5. Розроблення національної стратегії адаптації до змін клімату, зокрема захисту водних ресурсів і сільського господарства.

6. Розвиток механізмів державно-приватного партнерства у фінансуванні екопроектів.

7. Запровадження стандартів корпоративної соціальної відповідальності для великих підприємств як частини зеленої політики.

Узагальнення визначених завдань дозволило виокремити **десять базових стратегічних напрямів державної політики зеленої трансформації економіки України:**

Рис.1 Комплекс стратегічних напрямів державної політики зеленої трансформації економіки України

Джерело: авторська розробка

Висновки. Проведений SWOT-аналіз дозволив комплексно оцінити внутрішні передумови та зовнішні чинники, що визначають можливості та обмеження зеленої трансформації економіки України. Встановлено, що ключовими перевагами є високий людський та науково-технологічний потенціал, активні євроінтеграційні процеси, природні ресурси для розвитку відновлюваної енергетики та підтримка з боку міжнародних партнерів. Водночас головними викликами залишаються структурна неефективність економіки, зношеність інфраструктури, низький рівень екологічної культури й інституційної спроможності, а також наслідки війни. Розроблені стратегічні завдання у координатах SWOT визначають напрями державної політики, спрямовані на модернізацію виробництва, розвиток

зеленої енергетики, стимулювання інновацій та підвищення стійкості екосистем. Їх реалізація має забезпечити інтеграцію екологічних, економічних і соціальних пріоритетів у процес відновлення країни.

Важливим аспектом є узгодженість політики післявоєнної відбудови України з принципами **Європейської зеленої угоди (European Green Deal)**, зокрема щодо декарбонізації, підвищення енергоефективності, розвитку циркулярної економіки та збереження біорізноманіття. Орієнтація на європейські стандарти сталого розвитку сприятиме формуванню конкурентоспроможної, кліматично нейтральної економіки, інтегрованої в екологічний простір ЄС.

Таким чином, зелена трансформація виступає не лише екологічною, а й соціально-економічною

стратегією відновлення України, що створює підґрунтя для сталого зростання, підвищення енергетичної незалежності та посилення позицій держави на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Green post-war reconstruction of Ukraine: Vision and models. Summary Policy Brief /Resource & Analysis Center “Society and Environment”, 2022/ [Electronic resource]- Excess mode: https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2022/09/green-post-war-reconstruction-of-ukraine_n-1.pdf
2. European Commission. The European Green Deal. 2019.
3. European Parliament. Fit for 55 package. 2021.
4. UNEP. (2011). Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication.
5. Солошич І.О., Підліснюк В.В. (2013) «Зелена економіка» в контексті забезпечення переходу України до сталого розвитку. Електронний ресурс. URL: https://nd.nubip.edu.ua/2013_6/1.pdf
6. Сільське господарство - каталізатор переходу до «зеленої економіки». Оглядове дослідження у суб-регіоні Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії (СЕКЦА) Електронний ресурс. URL: http://www.dossier.org.ua/silске_gospodarstvo-ta-zelena-ekonomika
7. Балуєва О.В. Особливості комплексної державної політики розвитку «зеленої» економіки в Україні в умовах системних змін. Інвестиції: практика та досвід № 24/2016 С. 130 – 135. Електронний ресурс. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2016/29.pdf
8. Мельник Л.Г., Кубатко О.В. 2013. Ефективність використання природно-ресурсного потенціалу України та передумови формування «зеленої» економіки. Вісник соціально-економічних досліджень. Вип. 3(2). С. 169-174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2013_3%282%29__27
9. Зелене пововення відновлення України: візія та моделі. Аналітична записка. Серпень 2022 р. ГО «Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», 2022. Електронний ресурс. URL: https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2022/08/green_recovery.pdf
10. Сергій Маєра: Green Deal. Складний рух Зеленого курсу Електронний ресурс. URL: <https://comments.ua/blog/green-deal-skladniy-ruh-zelenogo-kursu-2470.html>
11. Циганкова Т.М. 2018 Управління міжнародною конкурентоспроможністю країн: екологічний аспект. Економічний простір: збірник наукових праць № 133 С.40–56. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/>

References:

1. Green Post-War Reconstruction of Ukraine: Vision and Models. (2022). Summary Policy Brief. Resource & Analysis Center “Society and Environment.” Retrieved from https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2022/09/green-post-war-reconstruction-of-ukraine_n-1.pdf
2. European Commission. (2019). The European Green Deal. Retrieved from <https://ec.europa.eu/>
3. European Parliament. (2021). Fit for 55 Package. Retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/>
4. United Nations Environment Programme (UNEP). (2011). Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. Retrieved from <https://www.unep.org/>
5. Soloshych, I. O., & Pidlisniuk, V. V. (2013). “Zelena ekonomika” v konteksti zabezpechennia perekhodu Ukrainy do staloho rozvytku [“Green economy” in the context of ensuring Ukraine’s transition to sustainable development]. Retrieved from https://nd.nubip.edu.ua/2013_6/1.pdf
6. Silske gospodarstvo — katalizator perekhodu do “zelenoi ekonomiky”: Ohliadove doslidzhennia u subrehioni Skhidnoi Yevropy, Kavkazu ta Tsentralnoi Azii (SYeKtTsA) [Agriculture as a catalyst for the transition to a green economy: A review study in the subregion of Eastern Europe, the Caucasus, and Central Asia (EECCA)]. (n.d.). Retrieved from http://www.dossier.org.ua/silске_gospodarstvo-ta-zelena-ekonomika
7. Baluieva, O. V. (2016). Osoblyvosti kompleksnoi derzhavnoi polityky rozvytku “zelenoi” ekonomiky v Ukraini v umovakh systemnykh zmin [Features of the comprehensive state policy of green economy development in Ukraine under systemic changes]. Investitsii: praktyka ta dosvid [Investments: Practice and Experience], (24), 130–135. Retrieved from http://www.investplan.com.ua/pdf/24_2016/29.pdf
8. Melnyk, L. H., & Kubatko, O. V. (2013). Efektyvnist vykorystannia pryrodno-resursnoho potentsialu Ukrainy ta peredumovy formuvannia “zelenoi” ekonomiky [Efficiency of using Ukraine’s natural resource potential and preconditions for forming a green economy]. Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen [Bulletin of Socio-Economic Research], 3(2), 169–174. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2013_3%282%29__27
9. Zelene povoiennne vidnovlennia Ukrainy: viziia ta modeli [Green post-war recovery of Ukraine: Vision and models]. (2022, August). Analytichna zapyska [Analytical Brief]. NGO “Society and Environment.” Retrieved from https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2022/08/green_recovery.pdf
10. Mahera, S. (n.d.). Green Deal: Skladnyi ruh Zelenoho kursu [Green Deal: The complex movement of the Green Course]. Retrieved from <https://comments.ua/blog/green-deal-skladniy-ruh-zelenogo-kursu-2470.html>
11. Tsyhankova, T. M. (2018). Upravlinnia mizhnarodnoiu konkurentospromozhnistiu krain: ekolohichniy aspekt [Management of countries’ international competitiveness: The ecological aspect]. Ekonomichniy prostir [Economic Space], (133), 40–56. Retrieved from <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/>

Дата надходження статті: 02.09.2025 р.

Дата прийняття статті до друку: 19.09.2025 р.